

Wyrok z dnia 11 września 1998 r.

II UKN 193/98

Warunkiem zaliczenia pracy instruktora praktycznej nauki zawodu zatrudnionego w ośrodku szkolenia zawodowego jako nauczycielskiej, do wejścia w życie ustawy z dnia 14 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 87, poz. 396), było wykonywanie zajęć w wymiarze co najmniej 22 godzin tygodniowo.

Przewodniczący SSN: Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Roman Kuczyński, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 września 1998 r. sprawy z wniosku Henryka P. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o emeryturę nauczycielską, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 11 lutego 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w S. odmówił Henrykowi P. przyznania emerytury nauczycielskiej na podstawie art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357), powoływanej dalej jako „Karta Nauczyciela”, ze względu na brak określonego w tym przepisie 20 - letniego okresu pracy nauczycielskiej. Organ rentowy nie uznał jako pracy nauczycielskiej zatrudnienia wnioskodawcy od 1 stycznia 1976 r. do 1983 r. w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu, gdyż nie wykonywał go w wymiarze 22 godzin tygodniowo.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie, wyrokiem z dnia 10 lutego 1997 r. [...] zmienił tę decyzję i przyznał Henrykowi P. prawo do emerytury. Sąd ustalił, że do 31 sierpnia 1996 r., tj. do dnia rozwiązania stosunku

pracy na prośbę wnioskodawcy w związku z przejściem na emeryturę, udowodnił on okres zatrudnienia wynoszący 39 lat, 10 miesięcy i 7 dni. W spornym okresie pracował jako instruktor praktycznej nauki zawodu w Ośrodku Szkolenia Kadr Mechanizacji Rolnictwa w S.S. w wymiarze 15 godzin. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu zatrudnieni w ośrodkach szkolenia zawodowego, zgodnie z § 2 pkt 4c rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 1988 r. w sprawie rozciągnięcia niektórych przepisów Karty Nauczyciela na instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz na niektórych innych pracowników uspołecznionych zakładów pracy, prowadzących prace pedagogiczne i wychowawcze (Dz.U. Nr 34, poz. 261), powoływane dalej jako „rozporządzenie”, objęci są przepisami Karty Nauczyciela w zakresie obowiązującego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych. Pełny wymiar zajęć z uczniami ustala się na minimum 22 godzin. Wnioskodawca był zatrudniony w wymiarze 15/22 etatu, tj. w wymiarze wyższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć. Wobec tego, nie może mieć do niego zastosowania art. 91b ust. 1 Karty Nauczyciela wyłączający prawo do wcześniejszej emerytury nauczycieli zatrudnionych w wymiarze czasu pracy niższym niż połowa wymiaru obowiązkowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżył powyższy wyrok apelacją i podnosząc zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 88 Karty Nauczyciela w związku z § 1 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, przez błędne przyjęcie, że wnioskodawca spełnia warunki do przyznania emerytury dla nauczycieli, wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie odwołania. Wymiar zajęć dla instruktorów praktycznej nauki zawodu ustalony został na minimum 22 godziny tygodniowo i tylko zatrudnienie w takim wymiarze może być kwalifikowane jako praca nauczycielska.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 11 lutego 1998 r. [...] zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie. Zgodnie z art. 41 ust. 1 i 3 Karty Nauczyciela, obowiązkowy wymiar zajęć dydaktycznych dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu wynosi 22 godziny. Rozporządzenie precyzuje, że dla instruktorów praktycznej nauki zawodu jest to wymiar minimalny. Henryk P. był zatrudniony w wymiarze 15 godzin tygodniowo, a więc niższym od minimalnego. Dlatego też jego praca w Ośrodku Szkolenia Kadr Mechanizacji Rolnictwa w S.S. nie może być zaliczona jako nauczycielska.

Henryk P. zaskarżył powyższy wyrok kasacją i wskazując jako jej podstawę naruszenie prawa materialnego wniósł o jego uchylenie i przyznanie emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. Wywodził, że skoro art. 91 b ust. 1

Karty Nauczyciela stanowi, iż art. art. 86 - 91 nie stosuje się do nauczycieli zatrudnionych w wymiarze zajęć niższym niż połowa wymiaru obowiązującego, to a contrario stosuje się we wszystkich pozostałych wypadkach. Zatrudnienie w wymiarze 15/22 etatu, to więcej niż połowa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy nie budzą wątpliwości, a ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku nie są kwestionowane. Spór dotyczy kwestii prawnej - czy zatrudnienie w charakterze instruktora praktycznej nauki zawodu w niepełnym wymiarze czasu pracy może być traktowane jako praca nauczycielska w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela.

Rozdział 11a Karty Nauczyciela został dodany przez art. 1 pkt 53 ustawy z dnia 14 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 87, poz. 396) i obowiązuje od 7 sierpnia 1996 r. W chwili składania przez Henryka P. wniosku o emeryturę nauczycielską przepis art. 91 b nie obowiązywał i nie mógł mieć w sprawie zastosowania. Pracą nauczycielską w rozumieniu art. 88 Karty Nauczyciela była więc praca wykonywana w granicach do 40 godzin tygodniowo w wymiarze określonym w ust. 3 art. 42 Karty Nauczyciela. Zgodnie z powołanym przepisem, tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami, dla zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół został ustalony na 22 godziny. Przepis ten, na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, został rozciągnięty przepisami rozporządzenia (§ 2 ust. 1 pkt 4) na instruktorów praktycznej nauki zawodu w uspołecznionych zakładach pracy oraz państwowych, spółdzielczych i prowadzonych przez organizacje społeczne warsztatach szkoleniowych, ośrodkach szkolenia i doskonalenia kadr oraz ośrodkach szkolenia zawodowego. Warunkiem uznania ich pracy za nauczycielską było zatem do dnia 7 sierpnia 1996 r. świadczenie zajęć dydaktycznych w rozmiarze co najmniej 22 godzin tygodniowo.

Zaskarżony wyrok pomimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu, a kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, stosownie do art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji.

